

*Now I'm not looking for absolution
Forgiveness for the things I do
But before you come to any conclusions
Try walking in my shoes*

Teraz nehľadám rozhrešenie,
odpustenie za veci, ktoré robím,
ale skôr než si utvoríš úsudok,
skús sa vžiť do mojej kože.

(voľný preklad)

Depeche Mode

Vyzeralo to tam ako v triede. Ako v chudobnej triede, pretože okrové stoličky s podložkami na písanie a s nezničiteľnými kovovými nohami pôsobili, akoby ich kúpili na blšom trhu. Doškriabané a zodraté generáciami žiakov a vlastne už dávno vyradené sa sem vôbec nehodili.

„Sadnite si,“ prikázal nám otec a prešiel do prednej časti miestnosti, kde naozaj stála tabuľa a na nej bolo bielou kriedou napísané: „Non scholae sed vitae discimus.“

„Kde to sme?“ šepol Mark, no nie dosť potichu. Otec rýchlo prešiel k tabuli. „Kde to sme?“ vyštekol. Pery sa mu skrivilili v hrozivom úsmeve. Stláčal si prsty tak silno, až mu praskali.

„KDE TO SME?“

Prevrátil oči a dlaňami buchol do katedry pred sebou. Ďalšie slová vyslovil už trochu pokojnejšie. Iba v očiach mu stále blálo, akoby mu za zreničkami plápolali sviečky.

„Čo ti to pripomína?“

„Školu,“ odvetil Mark.

„Správne. Ale nie je to len *akási škola* a už vôbec nie *hocijaká škola*, ale *TÁ škola*. Jediná, na ktorej skutočne záleží.“

Opäť nám prikázal, aby sme si sadli, a tentoraz sme ho poslúchli. Posadali sme si do druhého z troch radov, Mark napravo a ja naľavo od otca, ktorý stál v uličke ako náš starý učiteľ latinčiny Schmidt. Nezačal nás však skúšať zo slovíčok, ale spustil šialený monológ.

„V škole, do ktorej ste chodili doteraz, vás balamutia,“ povedal. „Učia vás čítať, písať a počítať. Rozumiete anglickým textom, poznáte rozdiel medzi cicavcom a plazom a viete, prečo

Mesiac nepadne na Zem, teda aspoň dúfam, že to viete a nemyslíte počas vyučovania iba na to, do ktorých nohavičiek zase strčíte svoje špinavé prsty.“

Začervenal som sa. Otec sa s nami ešte nikdy nerozprával tak vulgárne. Takmer som sa prepadol od hanby. Pozrel som sa na Marka a videl som na ňom, že sa cíti podobne.

„Hovoria vám, aby ste sa poučili z histórie, ukazujú vám atlasy, aby ste poznali svet, aj periodickú sústavu prvkov, z ktorých sa skladá vesmír, ale to najdôležitejšie vás neučia. Viete, o čom hovorím?“

Pokrútili sme hlavami.

„Nie. Neviete nič. A teraz necitujem przniteľa detí Sokrata. Viete menej ako nič, ale nie je to vaša vina. Je to vina neschopných takzvaných pedagógov, ktorí vás ochudobňujú o najdôležitejší predmet. Jediný predmet, vlastne dokonca PRVÝ predmet, ktorý sa na tejto planéte vyučoval a bez ktorého by ľudský druh už dávno vyhynul. No, o čom hovorím? Kto mi to povie?“

Obliala ma horúčava ako pred každou písomkou, na ktorú som sa nepripravil. Ibaže teraz som mal pocit, že ešte nikdy v živote som nebol taký nepripravený na skúšku.

„Nikto?“

Rýchly pohľad bokom na Marka mi prezradil, že aj on skláňa hlavu. Súrne som potreboval ísť na toaletu, ale neodvážil som sa ozvať.

„No dobre, tak vám trochu napoviem,“ zamrmlal otec, ako keby sa rozprával sám so sebou. Zdvihol som zrak a videl som, že sa dotýka opaska. Zrazu sa mi pred očami zablysko. Svetlo sa odrazilo od kovu.

„Čo to robíš?“ spýtal som sa otca meravý od strachu. Nikdy predtým som nevidel v jeho očiach taký neprítomný pohľad. Ani ten dlhý zúbkovaný nôž v jeho ruke.

„Rozmýšľajte, o akom predmete asi hovorím?“ uprel zrak na Marka, ktorý ešte stále nenabral odvahy, aby sa mu pozrel do očí, a možno práve preto si vybral jeho.

Dvomi rýchlymi krokmi sa ocitol pri ňom, schmatol ho za vlasy, strhol mu hlavu dozadu a priložil mu čepeľ na krk.

„Otec!“ vykrikol som a vyskočil som zo stoličky.

„Ostaň, kde si!“ Zavrátal do mňa pohľad, akoby mal miesto očí dva ďalšie nože. Bratovi, ktorému sa na čele perlili kvapôčky potu, povedal: „Rozmýšľaj, synak. Čo vás budem učiť?“

Mark sa roztriasol. Svaly mal napnuté na prasknutie, akoby mu celé telo zvieral kľúč.

V tvári sa mu zračil strach, všimol som si, že sa pomočil, a keď som jeho smrteľný strach aj zacítil, pochopil som, čo chce otec od nás počuť, hoci to bolo šialené a desivé.

„Zabíjať,“ povedal som a to brata vyslobodilo.

„Zabíjať?“ Otec sa otočil ku mne. Po chvíli odtiahol čepeľ od Markovho krku a spokojne sa usmial.

„Výborne. Píšem ti do žiackej knižky jednotku,“ pochválil ma bez najmenšieho náznaku irónie a uznanlivo pokýval hlavou.

„Presne tak. Nikdy ste sa nenaučili zabíjať. Nikto vás to nenaučil. Ale nebojte sa, teraz to doženieme.“

Max Rhode, *Krvavá škola*, kapitola 24. s. 135 – 139

Boh nehrá kocky.

Albert Einstein

Aj keby Boh hral kocky – sme mu na stope.

Rudi Klausnitzer, Koniec náhody

1. kapitola

Berlín

Trinásť mŕtvol, jedenásť znásilnených žien, sedem zmrzačení, práve toľko únosov a dve sestry pripútané k rúre radiátora, ktoré by zomreli od hladu, keby ich včas nenašli. So svojou doterajšou bilanciou som bol spokojný a popoludní by k nej pribudla ďalšia vražda, keby ma o 15.32, práve keď som s bezbrannou obeťou mieril do berlínskej kanalizácie, nevyrušilo zvonenie telefónu.

Chvíľu som sa ho pokúšal ignorovať. Pri práci mobil zvyčajne vypínam, ale bol pondelok, a teda rad na mne, aby som doviezol našu desaťročnú dcéru z plaveckého tréningu, aj keď bola moja žena doma, čo sa, žiaľ, stávalo iba výnimočne, keďže je pilotkou diaľkových letov.

Číslo na displeji som nepoznal, no približne o tomto čase sa Jole končil tréning a mohla mi volať z kamarátkinho telefónu. Rozhodol som sa nepresmerovať hovor do odkazovej schránky, aj keď som riskoval, že sa na druhom konci linky ohlási zamestnanec call centra, ktorý mi bude chcieť nanútiť pripistenie na ošetrovanie zubov alebo predplatenú televíznu službu a vôbec ho nezaujímá, že som už mesiace v minúse.

A tak som podráždene tľoskol jazykom, uprostred vety som uložil kapitolu trileru, na ktorom práve pracujem, načiahol som sa za bzučiacim mobilom na pracovnom stole, a aby som to skrátil, to je dôvod, prečo teraz trčím v zápche na mestskej diaľnici a pýtam si od dcéry päť eur.

„Nedám ti ich,“ krúti Jola hlavou a zaťato hľadí cez stiahnuté bočné okno na koľajnice rýchlodráhy, tiahnuce sa rovnoobežne s diaľnicou. Je polovica augusta, praží na nás sln-

ko, nad strechami áut pred nami sa chveje vzduch a ja mám pocit, že sedím v tlakovom hrnci, a nie vo svojom starom Volkswagene.

„Máme dohodu,“ pripomenul som jej.

Päť eur za každý „pohovor s rodičom“, na ktorý ma pozvali, pretože zasa niečo vyviedla.

„Myslela som si, že to platí iba pre školu, nie pre voľný čas.“

„Nezabúdaj, že pán Steiner nie je iba tvoj súkromný tréner plávania, ale aj učiteľ telesnej výchovy. Sem s peniazmi!“

Zazrela na mňa, ako keby som od nej chcel, aby si ostrihala tmavé kučery, jedínú vec na svojom tele, na ktorú bola hrdá. Nenávidela svoj krivý nos, tenké pery, pridlhý krk, „zdeformované“ nohy (necht na malíčku sa jej zdal primalý) a rozkošné materské znamienko na líci. Najviac zo všetkého nenávidela práve to znamienko, a keď mala zlú náladu, prelepovala si ho leukoplastom.

„To je nefér!“ zašomrala.

„Nefér je to, čo si urobila Sophii.“

Potláčal som úsmev, lebo v porovnaní s tým, čo som navystrájal v jej veku ja, som to nepovažoval za také hrozné. Spomienka na nepríjemný rozhovor v trénerovej kancelárii mi pomohla tváriť sa nahnevane.

„Viem, Jola je zďaleka najlepšia v tíme a v mnohom som k nej zhovievavý,“ povedal mi tréner, keď sme sa lúčili, „ale ak sa to bude opakovať, budem ju musieť vylúčiť z družstva.“

„Sofia mi povedala, že som bastard,“ bránila sa Jola.

„A preto si jej dala do šampónu prostriedok na umývanie riadu?“

Keď Jolinej kamarátke z tímu neprestávali peniť vlasy, hystericky sa v sprche rozplakala. Pena zaplnila celú umyváreň až po šatňu.

„Iba som jej vyčistila hlavu,“ uškrnula sa Jola, no napokon vytiahla z predného vrecka batoha, kde nosila iPod a vrečkové, pokrčenú päťeurovú bankovku.

„Vieš, že spory je lepšie riešiť slovami?“ opýtal som sa jej.

„Jasné, ako v твоjich knihách.“

Jedna nula pre ňu.

Jola zamávala bankovkou.

„Daj ju do prednej priehradky,“ požiadal som ju a posunul som sa o dva metre dopredu. Niekde pri rozhlasovom vysielaní zrejme došlo k zrážke. V dopravných správach, samozrejme, ešte nič nespomenuli, no už desať minút sme išli krokom.

„Jéj, čipsy, super.“

Vybrala z priehradky vrečko, ktoré som tam odložil, a v poslednej sekunde sa mi podarilo zabrániť, aby ho roztrhla.

„Počkaj, nie! To je darček pre mamu!“

Vrhla na mňa skeptický pohľad. „To vážne?“

„Áno. Budúci týždeň máme výročie svadby.“

„Zemiakové lupienky?“ Ani si nemusela poklepať po čele, aby som vedel, čo si myslí.

„To nie sú hocijaké zemiakové lupienky.“ Ukázal som na logo na balíčku. „To sú Peng Chips.“

„Aha.“

„Dnes ich už nedostať, nevyrábajú sa. Nerozprával som ti o našom prvom rande?“

„Asi iba tisíckrát!“ Jola prevrátila oči a začala vymenovávať hlavné body príbehu.

„Chystali ste sa do autokina. Parkoval si pred Aldi za rohom, a keď ste chceli vyraziť, supermarket bol už zatvorený a parkovisko uzavreté.“

Prikývol som a dodal: „A tak sme si otvorili Peng Chips a kokakolu s čerešňovou príchuťou, cez čelné sklo sme sa pozerali na prázdny supermarket a predstierali sme, že sledujeme *Jurský park*.“

Ako vždy, keď som si na to spomenul, aj teraz sa mi mimovoľne objavil na tvári prihlúply úsmev. Predstava, ako sme sa s Kim túlili na predných sedadlách k sebe a ja som jej rozprával vymyslený dej filmu, patrila k mojim najkrajším spo-

mienkam, tak ako deň, keď nám pred desiatimi rokmi úrad starostlivosti o deti a mládež zveril Jolu do pestúnskej starostlivosti.

„Tvoja mama tie korenisté lupienky milovala,“ povedal som a opäť som sa posunul o kúsok dopredu. „V deň, keď ich vyradili zo sortimentu, sa jej zrútil svet.“

„Muselo to pre ňu byť veľmi ťažké.“

Obaja sme sa pobavene usmiali.

„Veru bolo. Preto som zavolať do firmy Bahlsen a podarilo sa mi ich presvedčiť, aby pre mňa jedno balenie vyrobili. Mama sa zblázni, keď ich uvidí.“

„To iste,“ povedala Jola menej nadšene, hodila bankovku do priehradky a zatvorila ju.

„Určite ju tým presvedčíš.“

Chcel som sa jej opýtať, ako to myslí, no vyrušil ma idiot v SUV, ktorý sa snažil prejsť z vedľajšieho pruhu pred nás, akoby mu to mohlo pomôcť. Uvedomil som si, že Jola chápe oveľa viac, ako by mala. Je mimoriadne citlivá, zbytočne sme sa snažili nehádať v jej prítomnosti. S Kim sme síce o rozcho-
de otvorene nehovorili, ani keď sme boli sami, ale Jole neuniklo, že sme sa jeden druhému odcudzili.

„Ideme na pizzu, ako si mi sľúbil?“

Skôr než som jej stihol vysvetliť, že si ju nezaslúži, druhý raz v ten deň mi zazvonil mobil. Vybral som ho z priehradky vo dverách a pozrel som sa na displej. Opäť neznáme číslo.

Jola otvorila priehradku v palubnej doske a vzala si späť peniaze.

„A to už prečo?“ spýtal som sa medzi zvonieniami.

„Mobil počas jazdy,“ pripomenula mi druhú časť našej – uznávam, že trochu čudnej – dohody. Vždy keď som zahrešil, urobil niečo zakázané alebo odložil stretnutie, musel som jej zaplatiť.

„Veď stojíme,“ ohradil som sa a ukázal na kolónu pred nami.

„Ale motor beží,“ odvetila a strčila päteurovku späť do vrec-
ka batoha. Pobavene som pokrútil hlavou a prijal som hovor.

Už pri prvom slove neznámeho volajúceho mi zmizol úsmev z tváre.

„Haló?“

Bolešť. Prvá myšlienka, ktorá mi preletela hlavou. *Ten muž trpí bolesťami.*

„Kto je tam?“

V pozadí som počul varovný elektronický signál, ako keď zvoní budík, potom nastala dlhšia pauza a už som si začal myslieť, že spojenie sa prerušilo.

„Haló?“

Nič. Iba krátke statické šumenie. Už som to chcel položiť, keď vtom muž povedal: „Ležím v nemocnici vo Westende, na jednotke intenzívnej starostlivosti. Prídte čo najskôr. Ne zostáva mi veľa času.“

Zažmúril som oči, lebo z obočia sa mi uvoľnila kvapôčka potu a chcela spadnúť na mihalnice. Jola sa ovievala reklamným prospektom, ktorý našla pod sedadlom.

„Zrejme máte nesprávne číslo,“ povedal som do telefónu.

„To si nemyslím, pán Rhode.“

Fajn, takže pozná moje meno.

„S kým hovorím?“ spýtal som sa znovu, teraz už trochu netrpezlivejšie.

Muž zakašľal a potom skôr než položil, po dlhom bolestnom stone povedal:

„Hovoríte s človekom, ktorý má ženu, štyri deti, šesť vnúčat, ale silu už iba na jeden posledný telefonát. Nechcete vedieť, prečo krátke pred smrťou volám práve vám?“